

بررسی شیوع سوء مصرف مواد اعتیاد آور بین دانشجویان پسر دانشگاههای مختلف شهر رشت در سال ۱۳۸۴

تاریخ دریافت مقاله : ۸۵/۲/۱۲

تاریخ پذیرش مقاله : ۸۶/۲/۵

شهره سیام*

* دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گیلان، دانشکده علوم، گروه بیولوژی

چکیده

زمینه و هدف: سوء مصرف مواد مخدر و اعتیاد در حال حاضر به عنوان یکی از چالشهای مهم اجتماعی بهداشتی و سیاسی در سراسر جهان مطرح می‌باشد. لذا هدف اصلی از این پژوهش بررسی شیوع سوء مصرف مواد اعتیاد آور بین دانشجویان پسر دانشگاههای مختلف شهر رشت می‌باشد.

مواد و روش کار: این تحقیق یک بررسی توصیفی مقطعی است. که روی ۸۰۰ نفر از دانشجویان پسر دانشگاههای مختلف دولتی، آزاد، پیام نور و جامع علمی کاربردی شهر رشت انجام گرفت. دانشجویان بطریق نمونه گیری تصادفی و جمع آوری اطلاعات توسط پرسشنامه توام با مصاحبه انجام گرفت. از آزمون آماری کای دو برای تجزیه و تحلیل روابط بین متغیرها استفاده شد.

یافته‌ها: ۴۶/۷۵ درصد افراد مورد مطالعه، تجربه استفاده از حداقل یکی از مواد اعتیاد آور را ذکر کردند. مواد اعتیاد آور مورد مصرف عبارت بودند از سیگار (۲۴/۱۳٪)، الکل (۱۰/۵۰٪)، مواد نشاط آور مانند قرص اکستازی و ترکیبات مشابه آن (۷/۲۵٪) و تریاک (۴/۸۷٪). سابقه مصرف سیگار در متاهلین ۱۷/۹۰٪ و در مجردین ۲۷/۰۷٪ بود. شیوع سوء مصرف مواد اعتیاد آور بدون احتساب سیگار در متاهلین ۱۶/۳۴٪ و در مجردین ۲۵/۶۰٪ بود. سابقه مصرف سیگار در دانشجویان بومی که با خانواده خود در منزل شخصی زندگی می‌کنند ۱۶/۲۹٪ و دانشجویان ساکن خوابگاهها ۲۶/۵۶٪ و در دانشجویانی که بدون خانواده در منزل استیجاری بسر می‌بردند ۲۹/۲۸٪ بود. بیشترین درصد افراد مورد بررسی (۲۷/۵۴٪) انگیزه گرایش به مصرف مواد اعتیاد آور را تقلید از دوستان و هم‌رنگ جماعت شدن ذکر می‌کردند.

نتیجه گیری: شیوع مصرف سیگار و سایر مواد اعتیاد آور در دانشجویان مجرد بیشتر از دانشجویان متاهل و در دانشجویان ساکن منازل استیجاری و خوابگاهها بیشتر از دانشجویان بومی ساکن در منازل شخصی همراه خانواده بود. همچنین بیشترین درصد دانشجویان مورد مطالعه انگیزه گرایش به سیگار و سایر مواد مخدر را تقلید از دوستان و هم‌رنگ جماعت شدن ذکر کرده اند. با توجه به نتایج این تحقیق پیشنهاد می‌گردد که والدین و مسئولین دانشگاهها نظارت بیشتری در زمینه حل مشکلات روانی عاطفی واجتماعی جوانان داشته باشند. (مجله طبیب

شرق، سال هشتم، شماره ۴، زمستان ۸۵، ص ۲۷۹ تا ۲۸۵)

کل واژه ها: اعتیاد، دانشجویان، سوء مصرف مواد، پسر، رشت

مقدمه

مواد مخدر نه تنها به عنوان یکی از مسیرهای اصلی ترانزیت مواد مخدر مطرح است^(۱،۳) بلکه خود نیز بازاری مناسب برای مصرف مواد مخدر تولید شده در افغانستان تبدیل شده است. کشور ایران به دلیل جوان بودن جمعیت مشکلات عمده ای در زمینه اعتیاد دارد.^(۴-۶) این عارضه امروزه در میان افراد جوان شایع تر

اعتیاد ابتلای اسارت آمیز فرد به ماده یا دارویی مخدر است که او را از نظر جسمی و روانی به خود وابسته ساخته و کلیه رفتار فردی و اجتماعی او را تحت شعاع قرار می دهد و بعنوان مهمترین آسیب اجتماعی جامعه انسانی را مورد هجوم خود قرار داده است.^(۱) ایران بدلیل هم مرز بودن با بزرگترین مرکز تولید

رشت می‌باشد. تا بر اساس یافته‌های آن بتوان پیشنهادات و توصیه‌هایی در جهت مبارزه با سوء مصرف مواد مخدر و پیشگیری از این عادت مضر و ناپسند در جوانان ارائه نمود.

روش کار

این مطالعه به روش بررسی توصیفی-مقطعی روی ۸۰۰ نفر از دانشجویان پسر دانشگاه‌های مختلف دولتی، آزاد، پیام نور و جامع علمی کاربردی شهر رشت از بهمن ماه ۸۳ لغایت مهرماه ۸۴ انجام گرفت. دانشجویان بطریق نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای برای پژوهش انتخاب شدند، بدین صورت که در چهار دانشگاه مورد بررسی، از هر دانشگاه پنج رشته تحصیلی، در مجموع ۲۰ رشته و از هر رشته تحصیلی نیز ۴۰ نفر برای پژوهش انتخاب شدند. اطلاعات گردآوری شده با استفاده از پرسشنامه توأم با مصاحبه بدست آمد. به منظور رعایت نکات اخلاقی، هدف و ماهیت پژوهش برای افراد مورد مطالعه کاملاً توضیح داده شد و به منظور محرمانه بودن اطلاعات کسب شده از آنان خواسته شد از ذکر نام و نام خانوادگی خودداری نمایند. پرسشنامه محقق ساخته شامل هشت سوال درباره مشخصات دموگرافیک افراد مورد مطالعه و ده سوال در رابطه با موضوع اصلی مورد بررسی در قالب سوالات بسته جواب طرح‌ریزی گردید. در سوالات اصلی پرسشنامه از دانشجویان در مورد استفاده آنان از سیگار و سایر مواد اعتیاد آور، انگیزه گرایش و عوامل سوق دهنده آنان به این مواد سوال شد. همچنین پرسشنامه تدوین شده در یک گروه ۳۵ نفره از افرادی که از نظر مشخصات دموگرافیک شبیه جمعیت هدف بودند، آزمون شد و براساس نتایج حاصله از این مطالعه مقدماتی پرسشنامه نهایی تهیه گردید. روایی پرسشنامه نهایی با مطالعه جدیدترین منابع و رفرانسها باروش test-retest بر روی یک گروه ۴۰ نفره دیگر مورد سنجش قرار گرفت. پرسشنامه بصورت مصاحبه با افراد مورد مطالعه تکمیل شد و جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات از آزمون آماری کای دو و نرم افزار SPSS استفاده گردید.

است و سن ابتلاء به آن به نحو قابل توجهی کاهش یافته است. بنظر می‌رسد آمار معتادان به مراتب بیشتر از برآورد آماری ستاد مبارزه با مواد مخدر (حدود دو میلیون نفر) باشد. بعضی از منابع غیر رسمی جمعیت معتادان کشور را حتی تا شش میلیون نفر تخمین می‌زنند. ولی متأسفانه به لحاظ اینکه هیچ یک از این آمارها به روش علمی برآورد نشده اند قابل استناد نیستند. دلیل عدم موفقیت در برآورد تعداد واقعی معتادان شاید به دلیل جرم بودن اعتیاد و یا وجود پاره‌ای از عوامل فرهنگی در ایران باشد.^(۷) سوء مصرف مواد مخدر و اعتیاد یکی از مشکلات عمده کشورهای در حال توسعه است. از آنجایی که این کشورها دارای جمعیت جوان هستند، بالطبع بیشتر در معرض خطر واقع می‌شوند. جوانان بعنوان عمده ترین و مستعد ترین گروه در معرض خطر بیشتری قرار دارند. دامنه تاثیرات اعتیاد از آن رو حائز اهمیت است که عواقب وخیم آن تنها فرد معتاد را در بر نمی‌گیرد، بلکه معمولاً خانواده، دوستان و همکاران نیز در معرض آثار ویرانگر آن قرار خواهند گرفت.^(۸) درمان سوء مصرف مواد پر هزینه، دشوار و طاقت فرسا است. بنابراین پیشگیری از سوء مصرف مواد می‌تواند در جلوگیری از تحمل هزینه‌های سنگین به اجتماع جلوگیری کند. یکی از شیوه‌های مهم پیشگیری از اعتیاد آگاه کردن اقشار مختلف مردم از خطرات و مضرات سوء مصرف مواد است. اگر هر فرد از تاثیر نا مطلوب مصرف مواد بر سلامت جسمی، روحی و روانی و اجتماعی خود و خانواده اش مطلع باشد و آن را باور کند کمتر به این کار دست می‌زند.^(۹) سوء مصرف مواد مخدر تاثیر منفی بر تمامی ارکان جامعه می‌گذارد ولی بیش از هر چیز آینده جوانان را تهدید می‌کند، بنا براین وجود برنامه‌های پیشگیری از سوء مصرف مواد مخدر و آگاه سازی جوانان بیش از پیش ضروری بنظر می‌رسد. لازم است در پیشگیری از این آفت جامعه هر چه سریع تر و حساب شده تر برنامه ریزی و اقدام شود. لذا هدف اصلی از این پژوهش بررسی شیوع سوء مصرف مواد اعتیاد آور در بین دانشجویان پسر دانشگاه‌های مختلف شهر

یافته ها

در این پژوهش ۸۰۰ نفر از دانشجویان پسر دانشگاههای مختلف دولتی، آزاد، پیام نور و جامع علمی کاربردی شهر رشت بطور تصادفی انتخاب شدند. با توجه به مندرجات جدول شماره ۱، ۵۳/۲۵ درصد از دانشجویان مورد بررسی در هنگام تحقیق از هیچ نوع مواد اعتیاد آور و سیگار استفاده نمی کردند و ۴۶/۷۵ درصد آنان سابقه تجربه استفاده از حداقل یکی از مواد اعتیاد آور و سیگار را داشته اند، بیشترین درصد آنان (۲۴/۱۳ درصد) مصرف سیگار را تجربه کرده بودند. (جدول شماره ۱)

تحلیل داده ها نشان می دهد که میزان سوء مصرف مواد مخدر و سیگار در دانشجویان مجرد بیشتر از دانشجویان متأهل است و انجام آزمون کای دو در این زمینه رابطه معنی داری را نشان داده است ($P < 0/001$) (جدول شماره ۲).

جدول شماره ۳ نشان می دهد که بیشترین درصد دانشجویانی که سابقه مصرف مواد مخدر و سیگار را ندارند کسانی هستند که در منزل شخصی و همراه خانواده خود زندگی می کنند، در حالی که بیشترین درصد افرادی که حداقل تجربه مصرف یکی از مواد مخدر و سیگار را داشته اند، کسانی هستند که به تنهایی در منزل استیجاری بسر می برند با انجام آزمون کای اسکوئر در این زمینه رابطه معنی داری مشاهده شد ($P < 0/001$). انگیزه های گرایش به مواد مخدر و سیگار در دانشجویان مورد مطالعه در جدول شماره ۴ منعکس می باشد، همانطور که

جدول ۱- توزیع فراوانی و درصد دانشجویان مورد مطالعه بر حسب وضعیت آنان نسبت به سوء مصرف مواد اعتیاد آور

نوع مواد اعتیاد آور	فراوانی	درصد	حدود اطمینان ۹۵٪
سیگار	۱۹۳	۲۴/۱۳	۳۱/۰ - ۱۸/۵
مواد نشاط آور	۵۸	۷/۲۵	۱۶/۷ - ۱/۹
تریاک	۳۹	۴/۸۷	۱۷/۳ - ۰/۶
الکل	۸۴	۱۰/۵۰	۱۹/۴ - ۵/۰
هیچ کدام	۴۲۶	۵۳/۲۵	۵۱/۱ - ۴۸/۴
جمع	۸۰۰	۱۰۰	-

ملاحظه می شود بیشترین درصد افراد مورد مطالعه (۲۷/۵۴٪) بدلیل تقلید از دوستان و هم رنگ جماعت شدن به استعمال مواد مخدر و سیگار روی آورده اند. جدول شماره ۵ عواملی که سوق دهنده دانشجویان بسوی مصرف مواد مخدر و سیگار بوده است را نشان می دهد، همانطور که ملاحظه می شود، بیشترین درصد دانشجویان مورد مطالعه (۲۹/۱۴٪) اعتیاد دوستان و فامیل را عامل مهمی در این زمینه ذکر نموده اند، البته دلایل دیگری مانند: عدم تامین نیازهای عاطفی، عدم موفقیت تحصیلی، بیکاری، دعوا و مشاجرات خانوادگی نیز از دلایل دیگر سوق دهنده آنان بسوی مواد مخدر و سیگار ذکر گردیده است.

بحث

۴۶/۷۵٪ دانشجویان مورد مطالعه سابقه تجربه استفاده از حداقل یکی از مواد اعتیاد آور و سیگار را داشته اند، بیشترین درصد آنان (۲۴/۱۳٪) مصرف سیگار را تجربه کرده بودند.

جدول ۲- توزیع فراوانی و درصد دانشجویان مورد مطالعه بر حسب وضعیت آنان نسبت به سوء مصرف مواد اعتیاد آور و وضعیت تاهل

وضعیت تاهل	متاهل		مجرد		جمع	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
سوء مصرف مواد اعتیاد آور	۴۶	۱۷/۹۰	۱۴۷	۲۷/۰۷	۱۹۳	۲۴/۱۳
مواد نشاط آور	۱۲	۴/۶۷	۴۶	۸/۴۷	۵۸	۷/۲۵
تریاک	۹	۳/۵۰	۳۰	۵/۵۳	۳۹	۴/۸۷
الکل	۲۱	۸/۱۷	۶۳	۱۱/۶۰	۸۴	۱۰/۵۰
هیچ کدام	۱۶۹	۶۵/۷۶	۲۵۷	۴۷/۳۳	۴۲۶	۵۳/۲۵
جمع	۲۵۷	۱۰۰	۵۴۳	۱۰۰	۸۰۰	۱۰۰

مدول ۳- توزیع فراوانی و درصد دانشجویان مورد مطالعه بر مسب وضعیت آنان نسبت به سوء مصرف مواد اعتیادآور و

ممل ستونت

جمع		منزل استیجاری		خوابگاه دانشجویی		منزل شخصی با خانواده		محل سکونت	
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	سوء مصرف مواد اعتیاد آور	
۲۴/۱۳	۱۹۳	۲۹/۲۸	۸۲	۲۶/۵۶	۶۸	۱۶/۲۹	۴۳	سیگار	
۷/۲۵	۵۸	۱۱/۴۳	۳۲	۷/۴۲	۱۹	۲/۶۵	۷	مواد نشاط آور	
۴/۸۷	۳۹	۶/۴۳	۱۸	۵/۰۸	۱۳	۳/۰۳	۸	تریاک	
۱۰/۵۰	۸۴	۱۱/۴۳	۳۲	۱۶/۰۲	۴۱	۴/۱۷	۱۱	الکل	
۵۳/۲۵	۴۲۶	۴۱/۴۳	۱۱۶	۴۴/۹۲	۱۱۵	۷۳/۸۶	۱۹۵	هیچ کدام	
۱۰۰	۸۰۰	۱۰۰	۲۸۰	۱۰۰	۲۵۶	۱۰۰	۲۶۴	جمع	

مدول ۴- توزیع فراوانی و درصد دانشجویان مورد مطالعه بر مسب وضعیت آنان نسبت به سوء مصرف مواد اعتیادآور و انگیزه گرایش آنان

به مواد اعتیادآور

جمع		الکل		تریاک		مواد نشاط آور		سیگار		سوء مصرف مواد اعتیاد آور	
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	انگیزه های گرایش به مواد اعتیاد آور	
۱۸/۹۸	۷۱	۲۵/۰۰	۲۱	۲۰/۵۱	۸	۲۷/۵۹	۱۶	۱۳/۴۷	۲۶	تفریح و سرگرمی	
۱۲/۳۰	۴۶	۱۶/۶۷	۱۴	۲۸/۲۱	۱۱	۱۷/۲۴	۱۰	۵/۷۰	۱۱	ارضاء کنجکاوی	
۲۰/۳۲	۷۶	۱۴/۲۸	۱۲	۱۷/۹۵	۷	۲۰/۶۹	۱۲	۲۳/۳۲	۴۵	تحمل مشکلات زندگی	
۲۷/۵۴	۱۰۳	۲۲/۶۲	۱۹	۱۵/۳۸	۶	۱۸/۹۶	۱۱	۳۴/۷۱	۶۷	همرنگ جماعت شدن	
۲۰/۸۶	۷۸	۲۱/۴۳	۱۸	۱۷/۹۵	۷	۱۵/۵۲	۹	۲۲/۸۰	۴۴	کسب لذت	
۱۰۰	۳۷۴	۱۰۰	۸۴	۱۰۰	۳۹	۱۰۰	۵۸	۱۰۰	۱۹۳	جمع	

مدول ۵- توزیع فراوانی و درصد دانشجویان مورد مطالعه بر مسب وضعیت آنان نسبت به سوء مصرف مواد اعتیادآور و عوامل سوق دهنده

آنان به سوی مصرف این مواد

جمع		الکل		تریاک		مواد نشاط آور		سیگار		سوء مصرف مواد اعتیاد آور	
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	عوامل سوق دهنده به مصرف مواد	
۲۳/۲۶	۸۷	۱۹/۰۵	۱۶	۲۳/۰۸	۹	۲۲/۴۱	۱۳	۲۵/۳۹	۴۹	عدم تامین نیازهای عاطفی	
۲۹/۱۴	۱۰۹	۲۹/۷۶	۲۵	۳۰/۷۷	۱۲	۳۱/۰۳	۱۸	۲۷/۹۸	۵۴	اعتیاد دوستان و فامیل	
۱۲/۸۴	۴۸	۱۱/۹۰	۱۰	۱۷/۹۵	۷	۱۵/۵۳	۹	۱۱/۴۰	۲۲	عدم موفقیت تحصیلی	
۱۴/۹۷	۵۶	۱۶/۶۷	۱۴	۱۲/۸۲	۵	۱۰/۳۴	۶	۱۶/۰۶	۳۱	دعوا و مشاجره در خانواده	
۱۹/۷۹	۷۴	۲۲/۶۲	۱۹	۱۵/۳۸	۶	۲۰/۶۹	۱۲	۱۹/۱۷	۳۷	بیکاری	
۱۰۰	۳۷۴	۱۰۰	۸۴	۱۰۰	۳۹	۱۰۰	۵۸	۱۰۰	۱۹۳	جمع	

در تحقیقی که جمالیان و همکارانش در رابطه با میزان اعتیاد و نوع عقاید دانش آموزان کرمانی در باره سیگار انجام دادند، نتایج بررسی نشان داد که ۴۰/۵۴٪ از دانش آموزان پسر و ۱۳/۸۱٪ از دانش آموزان دختر و ۶۹/۰۴٪ از هنر آموزان فنی پسر لااقل برای یکبار هم که شده مصرف سیگار را تجربه کرده اند.^(۱۰) در این بررسی میزان سوء مصرف مواد مخدر و سیگار در دانشجویان مجرد بیشتر از دانشجویان متأهل است. در پژوهشی که دکتر خالقی و همکارانش در رابطه با میزان فراوانی مصرف داروهای اعصاب و روان و مواد مخدر در میان دانشجویان دانشکده پزشکی شهر رفسنجان در سال ۸۱ انجام دادند، نتایج بررسی نشان داد، در افراد مجرد استفاده از داروهای اعصاب و روان و مواد مخدر بیشتر است که با نتایج تحقیق حاضر مطابقت می نماید.^(۱۱) نتایج پژوهش حاضر حاکی از آن است که بیشترین درصد دانشجویانی که سابقه مصرف مواد مخدر و سیگار را ندارند کسانی هستند که در منزل شخصی و همراه خانواده خود زندگی می کنند، درحالی که بیشترین درصد افرادی که حداقل تجربه مصرف یکی از مواد مخدر و سیگار را دارند، کسانی هستند که به تنهایی در منزل استیجاری بسر می برند این مسئله نشان می دهد که زندگی کردن در کانون گرم خانواده و سرپرستی و نظارت مناسب خانواده ها روی جوانان می تواند تاثیر مثبت زیادی بر پیشگیری از اعتیاد آنان داشته باشد. در تحقیقی که در رابطه با میزان آگاهی از اعتیاد در دانشجویان شهرستان لارستان در سال ۸۲ انجام شد، نتایج بررسی نشان داد، بین وضعیت سکونت دانشجویان و مصرف مواد مخدر تفاوت معنی داری وجود دارد.^(۱۲) که مطابق با نتایج تحقیق حاضر می باشد. انگیزه های گرایش به مواد مخدر و سیگار در دانشجویان مورد مطالعه نشان می دهد که بیشترین درصد افراد مورد مطالعه (۲۷/۵۴٪) بدلیل تقلید از دوستان و هم رنگ جماعت شدن به استعمال مواد مخدر و سیگار روی آورده اند،

در تحقیقی که واگنر در باره سیگار کشیدن پرستاران در غرب نیویورک انجام داد واز آنان سوال کرد چه عواملی باعث شد که شروع به سیگار کشیدن کنند، بیشتر آنها سیگار کشیدن دوستانشان را عامل موثر ذکر کرده اند^(۱۳)، که با نتایج تحقیق حاضر مشابه می باشد. در رابطه با عوامل سوق دهنده دانشجویان بسوی سیگار و مواد اعتیاد آور، نتایج حاصل در این پژوهش نشان داد که، بیشترین درصد دانشجویان مورد مطالعه (۲۹/۱۴٪) اعتیاد دوستان و فامیل را عامل مهمی در این زمینه ذکر نموده اند، البته دلایل دیگری مانند: عدم تامین نیازهای عاطفی، عدم موفقیت تحصیلی، بیکاری، دعوا و مشاجرات خانوادگی نیز از دلایل دیگر سوق دهنده آنان بسوی مواد مخدر و سیگار ذکر گردیده است و این یافته ها با نتایج سایر مطالعات مشابه در همین زمینه مطابقت می نماید.^(۱۴، ۱۵) بنابراین آنچه نهایتا از این بحث نتیجه گرفته می شود، آن است که والدین و مسئولین دانشگاهها نظارت بیشتری در زمینه حل مشکلات روانی، عاطفی، اجتماعی جوانان مبذول دارند. همچنین سایر مسئولین ذیصلاح با برنامه ریزیهای مناسب جهت ایجاد مراکز تفریحی و تشکیل کلاسهای ورزشی و هنری در رشته های مختلف برای پر کردن اوقات فراغت دانشجویان و برگزاری سمینارها و کنفرانسها به منظور ارتقاء سطح آگاهی دانشجویان از مضرات جسمی، روانی و اجتماعی مواد مخدر و سیگار گام های موثری در پیشگیری از تشکیل این عادت خطرناک بردارند. همچنین رسانه های گروهی مخصوصا صدا و سیما در این زمینه می تواند بسیار موثر باشد.

سپاسگزاری

از مسئولین محترم دانشگاههای مختلف رشت و دانشجویان عزیز این دانشگاهها که نهایت همکاری را برای اجرای این طرح فراهم نموده اند، صمیمانه تشکر و قدردانی میگردد.

References

منابع

۱. مهر یار امیر هوشنگ، مجتبی جزایری. اعتیاد، پیشگیری و درمان. انتشارات روان پور، ۱۳۷۷.
۲. محمدی عطا.....، کاربرد روان شناسی در زندان. مرکز آموزش و پژوهش سازمان زندانها، ۱۳۷۹.
۳. عبدی عباس. آسیب شناسی اجتماعی، تاثیر زندان بر زندانی. موسسه انتشاراتی نور، ۱۳۷۱.
- 4.Gravett S.Coping with prison a guide to practitioners on the realities of imprisonment. 1999:166
۵. عزیز یی عبدالرضا. پیشگیری و درمان اعتیاد. انتشارات چهارم، ۱۳۸۱.
۶. اختیاری حامد. راههای شناخت و درمان اعتیاد. انتشارات ارجمند، ۱۳۸۱.
۷. رئوفی مریم، رضوی ماریا. راهنمای پیشگیری از اعتیاد. انتشارات مولفین، ۱۳۷۸.
۸. چیریلو استفانو. اعتیاد به مواد مخدر در آینه روابط خانوادگی. ترجمه سعید پیر مرادی، نشر همام، ۱۳۷۸ ص ۱۵.
۹. طارمیان فرهاد. بررسی مقدماتی اثر بخشی برنامه آموزش مهارتهای زندگی به منظور پیشگیری از سوء مصرف مواد مخدر در دانش آموزان سال اول راهنمایی. دفتر پیشگیری از سوء مصرف مواد مخدر آموزش و پرورش، ۱۳۸۰.
۱۰. جاودان اطهره، جمالیان رضا. میزان اعتیاد و نوع عقاید دانش آموزان کرمانی در باره سیگار. رسانه دارو پخش، شماره ۵۴، ۱۳۶۴، ص ۱۰-۱۴.
۱۱. خالقی عزت....، صیادی احمدرضا، ناظم محمد. "بررسی میزان فراوانی مصرف داروهای اعصاب و روان و مواد مخدر در دانشجویان دانشکده پزشکی رفسنجان در سال ۱۳۸۱. سومین همایش سراسری اعتیاد، یزد، ۱۳۸۳، ص ۲۲۱.
۱۲. فروتنی محمدرضا. "بررسی میزان آگاهی از اعتیاد در دانشجویان شهرستان لارستان در سال ۱۳۸۲. سومین همایش سراسری اعتیاد، یزد، بهمن ۱۳۸۳، ص ۲۱۸.
13. Wagner J timothy. smoking behavior of nurses in western newyork, nursing research ;1985;34:58-60
14. Williams's terry. The cocaine kids the inside story of a teen age drug ring. Reading, M.A. Pereseus Books, 1990.
15. Brounstein PJ, Hatry HP, Altschuler DM. Substance use and delinquency among inner city males. Washington D.C. urban institute; 1990:10.
16. Boyle MH, Sanford M, Szatmari P.familial influences on substance use by adolescents and young adults. Public health 2001; 92:206-209.

Drug abuse prevalence between male students of different universities in Rasht in 2005

Siyam Sh, MSc*

Background: Nowadays drug abuse and addiction is one of the most important health, social and political problems in the world. So the aim of this study was to investigate the reasons of drug abuse prevalence among boys of different universities in Rasht in 2005.

Methods and Materials: It is a descriptive- cross sectional study. We selected 800 male students through random sampling in different universities in Rasht. The data and information were collected by questionnaire and interview. Then we analyzed the findings and results using SPSS software and chi- square test.

Results: The findings and results of this survey showed that 46.75% of students had used cigarette or other drugs at least one time. The frequency of consumption is as follow: cigarette 24.13%, alcohol 10.50%, Joy materials 7.25%, and opium 4.87%. 17.90% of married and 27.07% of single students smoked cigarette. The percentage of students who lived with their families was 26.56%, 29.28% and 16.29% respectively. In this study, the reasons of students for using drug were imitating from friends 27.54% amusement 18.98%, satisfying their curiosity (12.30%), toleration of living problems (20.32%) and enjoyment (20.86%).

Conclusions: The prevalence of smoking cigarette and using other drug in single students were more than married students and for students who lived in renting house and university dorms were more than those who lived with their families. The reasons for most of students for smoking cigarette and using other drug were imitating their friends. Reading the results of this study, it is suggested that parents and universities authorities have a better over solving students' emotional and social problems.

KEY WORDS: Addiction, Students, Abuse of Drug, Boys, Rasht

* Biology Dept, Faculty of Medicine, Gilan University of Medical Sciences and Health Services, Gilan, Iran